

Juridiske rammer for delegation af forbeholdt virksomhedsområde

Delegation af sundhedsfaglige opgaver indenfor et forbeholdt virksomhedsområde er reguleret i "Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersonernes benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhedsområde; bekendtgørelse nr. 1219 af 2009)".

Desuden fremgår de gældende regler i "Vejledning om autoriserede sundhedspersonernes benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed; vejledning nr. 115 af 2009)".

Både bekendtgørelsen og vejledningen kan findes på retsinfo.dk. via disse link:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=129042>

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=129064>

Sammenfatning

Nedenfor fremgår en kort sammenfatning af de regler, der indgår i bekendtgørelsen samt vejledningen, og som er relevante i forbindelse med uddannelsen til koloskoperende sygeplejerske.

I bekendtgørelsen fremgår det, at "*en autoriseret sundhedsperson kan delegerer alle former for forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed*" (§ 1), og at på sygehuse "*har ledelsen ansvaret for, at der foreligger instruks for en faglig forsvarlig tilrettelæggelse af den delegerede virksomhed, herunder at medhjælpen er instrueret og oplært heri*" (§ 4).

I vejledningen fremgår det, at den autoriserede sundhedsperson både kan foretage rammedelegation i forhold til behandling af den enkelte patient og i forhold til definerede patientgrupper. Med rammedelegation menes generelle delegationer (vejledningen afsnit 2.2.1 om rammedelegation til behandling af den enkelte patient og afsnit 2.2.2 om rammedelegation til behandling af en defineret patientgruppe).

Ansvar ved delegering

Ansvar ved delegation hviler dels på ledelsen på sygehuset, dels den konkrete autoriserede sundhedsperson, der delegerer en opgave, samt den person (medhjælpen), der påtager sig at udføre en delegeret opgave.

Ledelsen

Som tidligere nævnt, er det ledelsens ansvar (afdelingsledelsen, typisk den administrerende overlæge), at der foreligger instruks for en fagligt forsvarlig tilrettelæggelse af delegeret virksomhed. Dette ansvar kan ikke uddelegeres.

Ledelsen har også ansvaret for, at personalet er instrueret og oplært i de relevante arbejdsopgaver, og endeligt skal ledelsen føre relevante tilsyn med udførelsen af opgaven (afsnit 3.1 i vejledningen "ledelsens ansvar").

Med instruks menes afdelingens forskrifter (fx udarbejdet i elektronisk form) for, hvordan sundhedspersoner ansat i afdelingen skal forholde sig under givne omstændigheder, herunder retningslinjer for ansvars- og kompetencefordelingen mellem sundhedspersoner. Instrukserne skal afspejle autorisationslovens bestemmelser om omhu og samvittighedsfuldhed, hvilket fremgår af vejledning om udfærdigelse af instrukser (vejledning nr. 9001 af 20. dec. 2000).

Den autoriserede sundhedsperson

Den konkrete autoriserede sundhedsperson, der har ansvaret for behandlingen (den for behandlingen ansvarlige læge, typisk speciallægen) skal sikre sig, at der er udarbejdet instruks for udførelsen af opgaven samt for opfølgning på behandlingen eller resultatet af en undersøgelse. Det er således den delegerende autoriserede sundhedspersons ansvar, at det er forsvarligt at delegere den pågældende opgave. Den autoriserede sundhedsperson skal derfor beslutte hvilke opgaver der kan delegeres, og *"om der er opgaver der kan delegeres i form af rammedelegation ved, at personalet bliver oplært i specielle funktioner"* (vejledningen 3.1).

Den autoriserede sundhedsperson skal udvise omhu og samvittighedsfuldhed i udvælgelsen af medhjælp. Når der delegeres opgaver til en medhjælp, så skal den autoriserede sundhedsperson sikre sig, at medhjælpen har fået *"entydig instruktion i at udføre den delegerede forbeholdte virksomhed, og at medhjælpen har forstået instruktionen. Medhjælpen skal gøres bekendt med selve udførelsen af opgaven og skal instrueres i at kunne behandle eventuelle komplikationer, herunder gøres bekendt med hvornår der skal tilkaldes relevant hjælp"* (vejledningen afsnit 3.2.2 "instruktion af medhjælpen"). Den autoriserede sundhedsperson skal desuden føre tilsyn med medhjælperen,

Medhjælpen

Der hviler også et ansvar på den person, der har fået uddelegeret en opgave.

Her fastslår vejledningen, at personen er *"ansvarlig for at denne udfører opgave efter instruksen. Medhjælpen er ansvarlig for at frasige sig en opgave, som den pågældende ikke ser sig i stand til at udføre."*

Desuden peger vejledningen på at *"Hvis en person, der har fået delegeret en forbeholdt opgave, følger den givne instruktion, vil ansvaret for udførelsen af opgaven påhvile den autoriserede sundhedsperson. Hvis personen ikke følger den givne instruktion, vil pågældende selv have ansvaret for opgavens udførelsen"* (afsnit 3.3 medhjælpens ansvar).